

Socialnämnden 2010-10-20

Motion - Barnperspektivet i nämndernas verksamhet

Sammanfattning

Ledamoten Bo Gustafsson Grip (S) yrkar i en motion att Täby kommun skapar en strategi för att förverkliga FN:s konvention om barnens rättigheter inom de kommunala verksamheterna. Motionären hänvisar till den nationella strategi som Riksdagen godkände i mars 1999 (prop. 1997/98:182).

I juni 2010 presenterades ett förslag till ny nationell strategi och regeringen har träffat en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting för att intensifiera och utveckla arbetet med barnets rättigheter i kommuner och landsting. Kommunledningskontoret/stadsbyggnadskontoret föreslår att motionen avslås i avvaktan på mer samordnade insatser.

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

Kommunfullmäktige avslår motionen med hänvisning till det avtal som har träffats för åren 2010-2013 mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting om kartläggning och satsningar för att stärka barnens rättigheter.

Bakgrund

FN:s barnkonvention

Konventionen om barnets rättigheter antogs av FN:s generalförsamling 1989. Sverige ratificerade konventionen efter ett beslut i riksdagen i juni 1990. Praktiskt taget alla världens stater har anslutit sig till barnkonventionen och varje stat är förpliktigad att vidta alla lämpliga åtgärder för att genomföra konventionen i sitt land.

Barnkonventionen innehåller fyra grundläggande principer. De ska vara styrande för tolkningen av övriga artiklar, men har också en egen självständig betydelse:

- Inget barn får diskrimineras på grund av härkomst, kön, religion, funktionshinder eller andra liknande skäl (artikel 2).
- Barnets bästa ska vara vägledande vid allt beslutsfattande och vid alla åtgärder som rör barn och unga (artikel 3).

TÄBY KOMMUN

- Barn och unga ska tillåtas att utvecklas i sin egen takt och utifrån sina egna förutsättningar (artikel 6).
- Barn och unga ska ges möjlighet att framföra och få respekt för sina åsikter i frågor som berör dem (artikel 12).

I Sverige har Barnkonventionen införlivats i svensk rätt genom transformering, dvs. den internationella överenskommelsen eller delar av den har successivt inarbetats i svensk författningstext. För statliga myndigheter, kommuner och landsting handlar det således dels om att beakta barnkonventionens intentioner i olika verksamheters beslut, dels om att tillämpa den lagstiftning som har förändrats i enlighet med barnkonventionens krav.

FN:s barnrättskommitté

För att övervaka att de stater som har ratificerat konventionen också lever upp till den, finns FN-kommittén för barnets rättigheter (barnrättskommittén). Vart femte år skickar alla länder som har anslutit sig till konventionen en rapport till kommittén om hur barnkonventionen har genomförts. Regeringen lämnade 2007 sin fjärde rapport.

Barnombudsmannen

Barnombudsmannen är en central aktör när det gäller arbetet med att genomföra barnkonventionen. Barnombudsmannen har ett särskilt ansvar att driva på genomförandet och bevaka efterlevnaden av barnkonventionen på alla nivåer i samhället och att företräda barns och ungas rättigheter och intressen.

Den nationella strategin

Riksdagen godkände i mars 1999 (prop. 1997/98:182) en nationell strategi för att förverkliga barnkonventionen i Sverige. Den riktar sig till riksdag, regering, statliga myndigheter, landsting och kommuner. För den statliga nivån gäller åtgärder och målsättningar av karaktären krav, medan de för den kommunala nivån är rekommendationer. Strategin har sedan utvecklats av regeringen i januari 2004 (skr.2003/04:47). Strategin innehåller tio moment, varvid kommunerna främst berörs av följande:

- Kommuner och landsting bör erbjuda kommunalt anställda vars arbete har konsekvenser för barn och ungdomar fortbildning för att kunna stärka sin barnkompetens och sina kunskaper om barnkonventionen.
- Kommuner och landsting bör inrätta system för att kunna följa hur barnets bästa förverkligas i det kommunala arbetet.

TÄBY KOMMUN

- Barns och ungdomars inflytande och delaktighet i samhälls- och trafikplaneringen ska utvecklas.

Den 28 juni 2010 lämnade regeringen över propositionen ”Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige” till riksdagen (prop 2009/10:232). I samband med den nya strategin tar regeringen flera initiativ för att stärka barnets rättigheter, såsom insatser för att bekämpa våld mot barn, skapande av ett system för uppföljning av barns levnadsvillkor, uppdrag åt barnombudsmannen att kommunicera och sprida och kommunicera den nya strategin m.m.

Satsningar på den kommunala nivån

Ett annat initiativ som härrör från propositionen är en i juni 2010 träffad överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) om en satsning för att stärka barnens rättigheter under åren 2010-2013. För detta arbete planerar regeringen att avsätta 8 mnkr till SKL och 1 mnkr till Barnombudsmannen. Det första steget innebär att SKL i samarbete med Barnombudsmannen gör en kartläggning före utgången av år 2010 av behovet av utbildning eller andra stödinsatser hos kommuner och landsting. Därefter ska SKL ta fram en handlingsplan för hur barnets rättigheter kan stärkas i kommuners och landstings verksamheter. SKL och Regeringskansliet ska sedan samråda om vilka åtgärder i handlingsplanen som ska genomföras.

Barnkonventionen i socialnämndens verksamhet

Socialnämnden har hand om kommunens uppgifter inom individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, personer med funktionsnedsättning. Nämndens uppgifter regleras bland annat i socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), Individ- och familjeomsorgen samt enheten för funktionsnedsättningar möter barn och ungdomar i det dagliga arbetet tillsammans med vårdnadshavare/föräldrar.

I 1 kap. 1 § socialtjänstlagen(2001:453 SoL), den så kallade portalparagrafen, framgår socialtjänstens mål. Samhällets socialtjänst ska på demokratins och solidaritetens grund främja människornas ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. Socialtjänsten ska under hänsynstagande till människors ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser. Verksamheten ska bygga på respekt för människors självbestämmande och integritet.

När det gäller barnperspektivet i socialtjänstlagen regleras detta i 1 kap 2 § SoL, som lyder ”När åtgärder rör barn ska särskilt beaktas vad hänsynen

TÄBY KOMMUN

till barnens bästa kräver. Med barn avses varje människa under 18 år” Bestämmelsen har sin grund i artikel 3 i FN:s barnkonvention och innebär att barnperspektivet alltid ska beaktas i socialnämndens verksamheter. I lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade framgår inte barnperspektivet tydligt, detta införs dock i den nya lagen som träder i kraft 1 januari 2011.

Inom individ- och familjeomsorgens riktlinjer för ekonomiskt bistånd samt stöd till barn, unga och familjer finns fokus på barnperspektivet inskrivet.

Vid långvarigt ekonomiskt bistånd och vid hyresskulder ska barnens behov och situation uppmärksammas med tydlig koppling till den ekonomiska situationen. Arbetet ska ske i samarbete med föräldrarna. Hembesök görs vid behov för att bedöma vilket bistånd familjen behöver med hänsyn till barnens behov. Vid behov och i samråd med föräldrarna träffar man och talar med barnen. Dokumentering av barnens behov ska alltid göras och vilka övervägande som gjorts och hur det påverkar beslutet ska framgå.

Inom arbetet med stöd till barn, unga och familjer har en utredningsmetod tagits fram av socialstyrelsen, BBiC (Barns behov i centrum) Personalen inom familjeenheten och utförarenhetens delar är utbildad i denna utredningsmetod som fokuserar på barnens behov. Personal inom enheten för funktionsnedsättning har även deltagit i utbildning om BBiC, men metoden är inte anpassad till den verksamheten vilket gör den svår att använda.

Socialnämndens verksamheter har i alla delar fokus på barnperspektiv. Ett tydligt exempel på detta är Barnahus i södra Roslagen, ett samarbete med åklagare, polis, socialtjänst och BUP. Barnahus i södra Roslagen är en lokal där samordnad utredning för barn som utsatts för våld eller övergrepp sker. Barnet behöver inte besöka de olika myndigheterna utan myndigheterna finns representerade i en gemensam lokal och på så sätt kan barnförhör ske en gång och alla kan ta del av uppgifter som varje myndighet i sin tur måste arbeta utifrån.

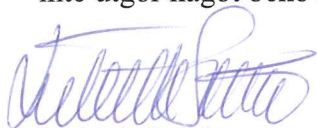
Andra exempel på insatser som görs med fokus på barns behov är grupper för barn till bland annat missbrukande föräldrar, barn till föräldrar med psykisk funktionsnedsättning, barn som har bevittnat våld eller barn till skilda föräldrar.

Socialkontorets kommentarer

Socialnämndens verksamheter utgår från socialtjänstlagen och där barnperspektivet regleras i 1 kap 2§ SoL. I socialnämndens riktlinjer för verksamheterna inom individ och familjeomsorgen betonas arbetet med barnperspektiv. Nya arbetssätt och metoder som tas fram från tex socialstyrelsen har utgångspunkt att barnperspektiv ska finnas med mer tydligt inom alla verksamheter så väl missbruk som ekonomiskt bistånd.

TÄBY KOMMUN

Då arbetet med barnperspektiv är reglerat i lag inom socialnämndens verksamheter och en nationell handlingsplan kommer att utarbetas bedömer socialkontoret att ytterligare handlingsplaner för arbetet med barnperspektiv inte utgör något behov.

Lisbeth Sämä
Socialchef

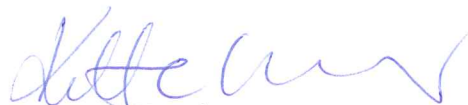

Kotte Wennberg
Enhetschef

TÄBY KOMMUN

Då arbetet med barnperspektiv är reglerat i lag inom socialnämndens verksamheter och en nationell handlingsplan kommer att utarbetas bedömer vi att ytterligare handlingsplaner för arbetet med barnperspektiv inte utgör något behov.

Lisbeth Sämå
Socialchef

Kotte Wennberg
Enhetschef

Socialdemokraterna i Täby

2008-12-15

TÄBY KOMMUN Gransnings- och revisionen	
KS	
2008	12 11

Motion

Barnperspektivet i nämndernas verksamhet.

I proposition 1997/98:182, Strategi för att förverkliga FN:s konvention om barnens rättigheter i Sverige, sägs att kommuner bör inrätta system för att kunna följa hur barns bästa förverkligas i det kommunala arbetet. Barnplaner, barnbilagor till budgeten och barnkonsekvensbeskrivningar kan vara instrument för sådan uppföljning. Kommunen bör även se till att personal fortbildas gällande barnkonventionen och dess genomförande.

Täby kommun arbetar, så vitt jag förstår, inte med barnkonventionen på sätt som beskrivs i ovan citerade propositionstext.

I Botkyrka kommun har man valt att låta Komrev inom Öhrlings Pricewaterhouse Coopers granska hur kommunen omsätter barnkonventionens intentioner i den kommunala verksamheten, (Rev. Rapport 2008-05-23). Granskningen syftade till att besvara följande revisionsfrågor:

- Finns det tydliga mål och styrdokument för kommunens verksamhet, som tar fasta på barnkonventionens artiklar?
- Hur tar nämnderna hänsyn till barnens rättigheter i sin planering och sitt genomförande av verksamheten, dvs. i vilken mån gör nämnderna barnkonsekvensanalyser?
- Vilket stöd har nämnderna fått i arbetet med att formulera mål och riktlinjer för att arbeta med barnens rättigheter?
- Hur arbetar nämnderna med att utvärdera arbetet med barnkonventionen, vad utvärderas det mot, vilka metoder används och hur avrapporteras det?
- Hur förs dialogen med olika organ som representerar barn och ungdomar?
- Hur säkerställer kommunstyrelsen att kompetens finns inom kommunen att förverkliga barnkonventionen?

Jag anser att Täby kommun, på samma sätt som Botkyrka kommun, bör skapa förutsättningar för att inom den kommunala verksamheten förverkliga FN:s konvention om barnens rättigheter i enlighet med ovan nämnda proposition.

Med hänvisning till ovanstående yrkar jag att kommunfullmäktige beslutar;

att Täby kommun skapar en strategi för att förverkliga FN:s konvention om barnens rättigheter inom de kommunala verksamheterna.

För den socialdemokratiska kommunfullmäktigegruppen

Bo Gustafsson Grip (s)
Fullmäktigeledamot